

ÇED Raporu Süreci

25.11.2014 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliğine göre;

- a) Ek-1 listesinde yer alan projelere,
- b) “ÇED Gereklidir” kararı verilen projelere,
- c) Kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi ek-1 listesinde belirtilen eşik değer veya üzerinde olan projelere,

ÇED Raporu hazırlanması zorunludur.

Süreç, ÇED Başvuru Dosyası hazırlanması, sonrasında Halkın Katılımı Toplantısı ve Bakanlığın vereceği özel format doğrultusunda “ ÇED Raporu ” hazırlanması sonucunda Bakanlıktan “ÇED Olumlu” veya “ÇED Olumsuz” kararı alınarak sonuçlandırılması sürecinden ibarettir. ÇED Raporu yalnızca T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığında yeterlilik belgesi almış firmalar tarafından hazırlanmakta ve bu raporda çevreye yapılabilecek tüm etkiler göz önünde bulundurularak, çevre kirlenmesine neden olabilecek atık ve artıkların ne şekilde zararsız hale getirilebileceği ve bu hususta alınacak önlemleri içermektedir.

Ek– 1 Listesi

Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler Listesi

1- Rafineriler:

- a) Ham petrol rafinerileri,
- b) 500 ton/gün üzeri taşkömürü ve bitümlü maddelerin gazlaştırılması ve sıvılaştırılması projeleri,
- c) Doğalgaz sıvılaştırma ve gazlaştırma tesisleri,

2- Termik güç santralleri:

- a) Toplam ısı gücü 300 MWt ve daha fazla olan termik güç santralleri ile diğer yakma sistemleri,
- b) Nükleer güç santralleri veya diğer nükleer reaktörlerin kurulması veya sökülmesi, (maksimum gücü sürekli termik yük bakımından 1 kilovattı aşmayan, atom çekirdeği parçalanabilen ve çoğalan maddelerin dönüşümü, üretimi amaçlı araştırma projeleri hariç)

3- Nükleer yakıt tesisleri:

- a) Nükleer yakıtların yeniden işlenmesi,
- b) Nükleer yakıtların üretimi veya zenginleştirilmesi,
- c) Radyasyondan arınmış nükleer yakıtların veya sınır değerin üzerinde radyasyon içeren atıkların işlenmesi,
- ç) Radyasyonlu nükleer yakıtların nihai bertarafı işlemi,
- d) Sadece radyoaktif atıkların nihai bertarafı işlemi,
- e) Sadece radyasyonlu nükleer yakıtların (10 yıldan uzun süre için planlanmış) veya radyoaktif atıkların üretim alanından farklı bir alanda depolanması,
- f) Radyasyondan arınmış nükleer yakıtların nihai bertarafı,

4- Metal endüstri tesisleri:

- a) Cevherden demir ve/veya çelik üreten tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)
- b) Demir ve/veya çelikten çelik üreten tesisler, (Hurda dahil) (250.000 ton/yıl ve üzeri)
- c) Demir ve/veya çeliğin ergitildiği ve dökümünün yapıldığı tesisler, (Hurda dahil) (250.000 ton/yıl ve üzeri)
- ç) Demir dışı metallerin ergitildiği ve dökümünün yapıldığı tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)
- d) Sıcak haddeleme tesisleri,
  - 1) Demir veya çeliğin haddelendiği tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)
  - 2) Demir dışı metallerin haddelendiği tesisler, (250.000 ton/yıl ve üzeri)

5- Asbest çıkartılması ve asbest içeren ürünleri işleme veya dönüştürme tesisleri:

- a) Asbest madeni işletmeleri ve zenginleştirme tesisleri,
- b) Son ürün olarak friksiyon (Sürtünme) maddesi üreten 50 ton/yıl ve üzeri kapasiteli tesisler,
- c) 200 ton/yıl ve üzeri asbest kullanan diğer tesisler,
- ç) 10.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli, son ürünü asbestli beton olan tesisler,

6- Fonksiyonel olarak birbirine bağlı çeşitli birimleri kullanarak endüstriyel ölçekte üretim yapan kimya tesisleri:

- a) Organik kimyasalların üretimi,
- b) İnorganik kimyasalların üretimi,
- c) Yıllık 20.000 ton ve üzeri fosfor, azot ve potasyum bazlı basit veya bileşik gübrelerin üretimi.

7- Patlayıcı ve/veya parlayıcı maddelerin üretildiği tesisler,

8- Yollar ve havaalanları:

- a) 100 km ve üzeri demiryolu hatları,
- b) Pist uzunluğu 2.100 m ve üzeri olan havaalanları,
- c) Otoyollar ve devlet karayolları,
- ç) Şehirlerarası dört ve üzeri şeritli karayollarının yapımı,
- d) İki ya da daha az trafik şeridi bulunan mevcut şehirlerarası karayollarının dört ya da daha fazla trafik şeritli olacak şekilde yenilenmesi ya da genişletilmesi, yeniden yapılan ya da genişletilen bölümün sürekli uzunluğunun 10 km ya da daha uzun olacak şekilde uzatılması,

9- Su yolları, limanlar ve tersaneler:

- a) 1.350 DWT ve üzeri ağırlıktaki deniz araçlarının geçişine izin veren kıta içi suyollarının yapımı ve kıta içi su trafiği için yapılacak olan limanlar,
- b) 1.350 DWT ve üzeri ağırlıktaki deniz araçlarının yanaşabileceği ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım ve dolfenler,
- c) Tersaneler,
- ç) 24 m ve üzerinde yat veya teknelerin imalat, bakım ve onarım hizmetlerinden birini yapan tesisler,
- d) Gemi sökümleri,
- e) Yat limanları,

10- Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıklar:

a) Tehlikeli ve/veya özel işleme tabi atıkların geri kazanıldığı, yakıldığı (Oksitlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma vb. termal işlemler) düzenli depolandığı ve/veya nihai bertarafının yapıldığı tesisler,

b) Kapasitesi 1 ton/gün ve üzerinde olan tıbbi atıklar için projelendirilen yakma tesisleri,

c) Yıllık işleme kapasitesi 2.000 ton ve üzeri olan atık yağ geri kazanımı için projelendirilen tesisler,

11- İnşaat yıkıntı ve hafriyat atıkları hariç olmak üzere alanı 10 hektardan büyük ve/veya hedef yılı da dahil günlük 100 ton ve üzeri olan atıkların geri kazanıldığı, yakıldığı (oksitlenme yoluyla yakma, piroliz, gazlaştırma, plazma vb. termal işlemler) düzenli depolandığı ve/veya nihai bertarafının yapıldığı tesisler,

12- 10 milyon m³/yıl ve üzeri yeraltı suyu çıkarma veya suyu yeraltında depolama projeleri,

13- (Değişik:RG-26/5/2017-30077) Boru ile içme suyu taşımaları dışında kalan, akarsu havzaları arasında 10 milyon m³/yıl ve üzeri su aktarma projeleri,

14- Göl hacmi 10 milyon m³ ve üzeri olan baraj veya göletler,

15- Kurulu gücü 10 MWm ve üzeri olan hidroelektrik santralleri,

16- Kapasitesi 150.000 eşdeğer kişi ve/veya 30.000 m³/gün üzeri olan atık su arıtma tesisleri,

17- Günlük kapasitesi 100 ton ve üzeri hayvan yetiştiriciliğinden kaynaklı dışkıların yakıldığı, geri kazanıldığı ve/veya bertaraf edildiği tesisler,

18- Hayvan kesim tesisleri:

a) Büyükbaş ve/veya küçükbaş hayvan kesiminin yapıldığı tesisler, [(100 kesim ünitesi/gün ve üzeri), (Her bir kesim ünitesi eşdeğerleri: 1 baş sığır, 2 baş deve kuşu, 4 baş domuz, 8 baş koyun, 10 baş keçi, 130 baş tavşan)]

b) Kanatlı hayvanların kesiminin yapıldığı tesisler, [(60.000 adet/gün ve üzeri tavuk ve eşdeğeri diğer kanatlılar) (1 adet hindi = 7 adet tavuk esas alınmalıdır)]

19- Hayvan yetiştirme tesisleri:

a) 5.000 baş ve üzeri büyükbaş yetiştirme tesisleri,

b) 25.000 baş ve üzeri küçükbaş yetiştirme tesisleri,

c) Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların birlikte yetiştirilmesi, [(5.000 büyükbaş ve üzeri, 1 büyükbaş=5 küçükbaş eşdeğeri esas alınmalıdır)]

ç) 900 baş ve üzeri domuz besi tesisleri,

d) Kanatlı yetiştirme tesisleri, [(Bir üretim periyodunda 60.000 adet ve üzeri tavuk (civciv, damızlık, piliç, vb.) veya eşdeğer diğer kanatlılar) (1 adet hindi = 7 adet tavuk esas alınmalıdır)]

20- Kültür balıkçılığı projeleri, (1.000 ton/yıl ve üzeri üretim)

21- Bitkisel ürünlerden ham yağ üretimi veya rafinasyon işleminin yapıldığı tesisler, [200 ton/gün yağ ve üzeri.(kekik, papatya ve benzeri esansiyel yağlar hariç)]

22- Süt işleme tesisleri, (Çiğ süt işleme kapasitesi 100.000 litre /gün ve üzeri)

23- Maya fabrikaları, (25.000 ton/yıl ve üzeri)

24- Şeker fabrikaları,

25- Orman ürünleri ve selüloz tesisleri:

a) Selüloz üretim tesisleri,

b) Kereste veya benzeri lifli maddelerden kâğıt hamuru üretim tesisleri,

c) Her çeşit kâğıt üretim tesisleri, (60.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli)

26- Yıllık kapasitesi 3.000 ton ve üzeri olan kasar (Haşıl sökme, ağartma, mersevizasyon, kostikleme ve benzeri.) veya yıllık kapasitesi 3.000 ton ve üzeri olan boyama birimlerini içeren iplik, kumaş veya halı fabrikaları,

27- Madencilik projeleri:

a) (Değişik:RG-19/4/2019-30750) 25 hektar ve üzeri arazi yüzeyinde (Kazı ve döküm alanı dahil) planlanan açık işletmeler,

b) 150 hektarı aşan (Kazı ve döküm alanı toplamı olarak) çalışma alanında açık işletme yöntemi ile kömür çıkarma,

c) Biyolojik, kimyasal, elektrolitik ya da ısıl işlem yöntemleri uygulanan cevher zenginleştirme tesisleri ve/veya bu zenginleştirme tesislerine ilişkin atık tesisleri,

ç) 400.000 ton/yıl ve üzeri kırma, eleme, yıkama ve cevher hazırlama işlemlerinden en az birini yapan tesisler.

28- 500 ton/gün ham petrol, 500.000 m³/gün doğal gaz veya kaya gazının çıkarılması,

29- Petrol, doğalgaz ve kimyasalların 40 km'den uzun 600 mm ve üzeri çaplı borularla taşınması,

30- Çimento fabrikaları,

31- Kapasitesi 50.000 m³ ve üzeri olan petrol, doğalgaz, petrokimya ve kimyasal maddelerin depolandığı tesisler,

32- Ham deri işleme tesisleri, (Konfeksiyon ürünleri hariç) (2.000 ton/yıl ve üzeri)

33- İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri, (Ek-1 listesi ve ek-2 listesinde yer alan projeler)

34- Pil ve/veya akü üretim tesisleri, (Montaj yapılan tesisler hariç)

35- Tarım ilaçlarının ve/veya farmasötik ürünlerin etken maddelerinin üretildiği tesisler,

36- Motorlu taşıtların üretimi, [Kara taşıtları (otomobil, otobüs ve benzeri); tarım makinaları (traktör, biçerdöver ve benzeri); iş makinaları (dozer, ekskavatör ve benzeri); savunma sanayi taşıtları (tank, zırhlı araç ve benzeri)] (montaj yapılan tesisler hariç) (10.000 adet/yıl ve üzeri)

37- Demiryolu taşıtlarının üretiminin yapıldığı tesisler, (Montaj yapılan tesisler hariç) (1.000 adet/yıl ve üzeri)

38- Motorlu hava taşıtlarının üretimi,

39- Cam, cam elyafı, taş yünü ve benzeri üretim tesisleri, (100.000 ton/yıl ve üzeri)

40- Lastik üretim tesisleri, (İç ve dış motorlu taşıt ve uçak lastikleri, kolon, sırt kauçuğu, kord bezi ve benzeri)

41- Seramik veya porselen üretimi yapan tesisler, [Hammadde kapasitesi (çamur hazırlama, astarlama, sırlama vb. işlemlerde kullanılan malzemeler)] (300.000 ton/yıl ve üzeri)

42- Turizm konaklama tesisleri: Oteller, tatil köyleri ve/veya turizm kompleksleri ve benzeri, (500 oda ve üzeri)

43- (Değişik:RG-26/5/2017-30077) Türbin sayısı 20 adet ve üzerinde veya kurulu gücü 50 MWm ve üzerinde olan rüzgar enerji santralleri

44- Jeotermal kaynağın çıkartılması ve kullanılması, (Isıl kapasitesi 20 MWe ve üzeri)

45- (Değişik:RG-26/5/2017-30077) Proje alanı 20 hektar ve üzerinde veya kurulu gücü 10 MWe ve üzerinde olan güneş enerji santralleri,

46- 154 kV (Kilovolt) ve üzeri gerilimde 15 km ve üzeri uzunluktaki elektrik enerjisi iletim hatları,